

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компоненту
Терапія кисті

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «Терапія кисті» підготовки «бакалавра».

Розробник:

Ница І.Д., старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії,
ерготерапевт Медичного центру реабілітації учасників бойових дій Луцької міської
територіальної громади

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Грейда Н.Б.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії
та ерготерапії**

протокол № 6 від 21 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

Андрійчук О. Я.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я Спеціальність: 227- Терапія та реабілітація Освітньо-професійна програма: Ерготерапія Освітній рівень: Бакалавр	вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>5</u>
		Лекцій – 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні заняття – 20 год.
		Самостійна робота - <u>110</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання - українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП - Нища Ірина Дмитрівна

Посада – старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація - +380665587485

Дні занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ:

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Терапія кисті» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Вибірковий освітній компонент «Терапія кисті» спрямований на формування практичних навичок ерготерапевтичного втручання при травмах і захворюваннях кисті різного генезу (травматичні ушкодження, наслідки бойових поранень, сухожилкові ушкодження, контрактури, нейропатії).

Кисть є ключовим органом для виконання більшості повсякденних та професійних завдань. Її функціональні порушення значно знижують автономність пацієнта та обмежують участь у повсякденному житті. Ерготерапевт, який володіє методами терапії кисті, може забезпечити відновлення рухових та сенсорних функцій, адаптувати діяльність пацієнта до обмежень та підвищити якість його життя. Вибірковий компонент охоплює функціональну анатомію кисті, біомеханіку, методи оцінювання функції, сучасні підходи до відновлення захватів, дрібної моторики, чутливості, сили, координації та побутових навичок. Значна увага приділяється підбору ортезів, вправам для відновлення функціональної активності та адаптації повсякденних дій.

Освітній компонент «Терапія кисті» формує здатність ерготерапевта: інтегрувати знання анатомії, біомеханіки та функціональної оцінки кисті у практику; планувати та проводити індивідуалізовані втручання для відновлення повсякденної діяльності; забезпечувати безпечне та ефективне використання терапевтичних технік; сприяти розвитку автономності та участі пацієнта у житті та професійній діяльності.

Основою формування знань, умінь і навичок з освітнього компонента є лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальні консультації, а також самостійна робота.

2. Метою освітнього компонента «Терапія кисті» є сформувати здатність здійснювати оцінювання та ерготерапевтичне втручання при порушеннях функції кисті з метою відновлення максимальної незалежності пацієнта у повсякденній діяльності.

Завданнями освітнього компонента «Терапія кисті» є:

- засвоїти функціональну анатомію та біомеханіку кисті;
- опанувати методики оцінювання сили, рухливості та чутливості;
- навчитися аналізувати типи захватів та функціональних рухів;
- оволодіти методами відновлення дрібної моторики;
- засвоїти принципи виготовлення та підбору ортезів;
- навчитися складати програму реабілітації при травмах сухожиль та нервів;
- опанувати методи профілактики контрактур та деформацій;
- навчитися адаптувати повсякденні дії при обмеженнях функції кисті.

3. Soft skills. Матеріал ОК формує такі навички:

- Емпатія та пацієнт-центрований підхід.
- Міжпрофесійна співпраця (teamwork)
- Критичне мислення та прийняття рішень
- Навички самоорганізації й тайм-менеджменту
- Професійна етика та відповідальність
- Навички навчання впродовж життя (Lifelong learning)

4. Структура освітнього компонента

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Функціональна анатомія та біомеханіка кисті	24	2	2	18	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 2. Методи оцінювання функції кисті	26	2	4	18	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 3. Терапія при травмах сухожиль та переломах	24	2	4	18	-	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 4. Ураження периферичних нервів. Сенсорна реабілітація	26	2	4	18	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 5. Ортезування та функціональне шинування	24	-	4	18	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 6. Відновлення захватів та дрібної моторики	26	2	2	20	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	200

*Форма контролю: УО – усне опитування, ДС – дискусія, Т – тести, ІНДЗ – індивідуальне завдання

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, тощо. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумкового контролю.

1. Аналіз клінічного випадку травми кисті.
2. Підготовка схеми функціональних захватів.
3. Огляд сучасних ортезів для кисті.
4. Розробка комплексу вправ для відновлення дрібної моторики.
5. Опрацювання протоколів реабілітації при ушкодженні нервів.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення вибіркового освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботу з

доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінювання здійснюється згідно [Положення](#) про електронний журнал.

У разі переходу на дистанційне навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом

формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Загальна характеристика кісток кисті.
2. Загальна характеристика суглобів та зв'язок кисті.
3. Загальна характеристика м'язів кисті.
4. Функціональний відділ кисті. Зап'ясток.
5. Функціональний відділ кисті. П'ясток.
6. Функціональний відділ кисті. Пальці.

7. Функціональна характеристика довгих м'язів передпліччя.
8. Функціональна характеристика коротких м'язів кисті.
9. Біомеханіка кисті. Функція великого пальця.
10. Біомеханіка кисті. Типи захоплень (силовий захват, точний захват).
11. Біомеханіка кисті. Біомеханіка рухів пальців.
12. Біомеханіка кисті. Осьове навантаження.
13. Біомеханіка кисті.
14. Травматичні пошкодження кисті.
15. Захворювання кисті.
16. Діагностика травм та захворювань. Анамнез, огляд.
17. Захворювання кисті та променево-зап'ясткового суглоба:
 - Тендиніт.
 - Тунельний (карпальний) синдром,
 - Остеоартроз (артроз)
 - Артрит
 - Ревматоїдний поліартрит
 - Письмова судома
 - Синдром клацаючого пальця
 - Синдром Рейно
 - Контрактура Дюпюїтрена
18. Трами кисті:
 - Переломи та хибні суглоби.
 - Вивих пальця.
 - Розтягнення та розриви зв'язок та сухожильків.
 - Травматичні ампутації пальців.
 - Глибокі порізи з пошкодженням зв'язок та судин.
 - Карпальна (променево-зап'ястова) нестабільність.
 - Вивих сухожилка.
 - Травматичне пошкодження нервів.
 - Опіки та рубцові контрактури.
19. Патології кисті – вроджені аномалії розвитку
20. Консервативне лікування травм та захворювань кисті.
21. Методи оцінювання функції кисті: Клінічний огляд та функціональні тести:
 - Активний діапазон рухів (AROM): Оцінка згинання/розгинання зап'ястя та пальців, виявлення обмежень та болю.
 - Тест функції руки Джебсена-Тейлора: Комплексна оцінка спритності (письмо, перегортання карт, перенесення предметів).
 - Ізометричне тестування: Перевірка сили згинання/розгинання пальців із опором.
 - Тести на спритність: Спеціалізовані маніпуляції для оцінки дрібної моторики.
22. Опитувальники (самооцінка пацієнта):
 - DASH: Опитувальник інвалідності руки, плеча та кисті (Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand).
 - PRWE: Оцінка зап'ястя пацієнтом (Patient-Rated Wrist Evaluation).
 - ABILHAND-Kids: Спеціалізований тест для дітей.
 - Бостонський опитувальник: Для тунельного синдрому зап'ястя.
23. Інструментальна діагностика:

- Електронейроміографія (ЕНМГ): «Золотий стандарт» для оцінки функції нервів та м'язів.
- УЗД та МРТ: Оцінка структурних змін (сухожилля, нерви, суглоби).
- Рентгенографія: Оцінка кісткових структур.

24. Спеціальні тести:

- Тест Тінеля та тест Фалена: для діагностики тунельного синдрому.

25. Інструментальна оцінка хвату: вимірювання сили стискання.

26. Ураження периферичних нервів. Сенсорна реабілітація

27. Імобілізація променево-зап'ясткового суглоба при травмах.

28. Імобілізація кисті при травмах.

29. Імобілізація фаланг пальців при травмах.

30. Опрацювання протоколів реабілітації при ушкодженні нервів.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Грейда Н.Б., Андрійчук О.Я. Ерготерапевтичне втручання та тестування: навчально-методичний посібник. 79 с. (витяг з протоколу науково-методичної ради університету №3 від 21.11.2024). <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/25438>
2. Гресько І.В. Пошкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки: методичні вказівки. Л: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 35 с.
3. Майкова Т.В., Афанасьєва О.С. Основи ерготерапії: підручник. Дніпро: Журфонд, 2021. 364 с.
4. Протасенко В.О., Пустовойт Б.А. Фізична терапія при переломах кісток кисті на поліклінічному етапі. *Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології*. 2020. №5(1). С.26-32.
5. Швесткова О., Катержина С. Ерготерапія: підручник. Київ: Чеський центр у Києві, 2019. 280 с.

Додаткова література

1. Андрійчук О.Я., Грейда Н.Б. Теоретично-концептуальні основи ерготерапії : навчально-методичний посібник. 74 с. (витяг з протоколу науково-методичної ради університету №3 від 21.11.2024). <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/25436>
2. Грейда Н.Б., Андрійчук О.Я. Формування практичних навичок ерготерапевта : навчально-методичний посібник. 74 с. (витяг з протоколу науково-методичної ради університету №3 від 21.11.2024). <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/25437>
3. Грейда Н. Фізична терапія та ерготерапія осіб з інвалідністю. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу* : матеріали доп. учасн. IX Міжнар. наук.-практ. конф., м.Луцьк, 25 трав. 2023 р. Луцьк : ЛІРоЛ, 2023. С.300-303.
4. Кондзерська В.І., Грейда Н.Б. Сенсорна інтеграція дітей засобами ерготерапії. *Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук* : матеріали IV Міжнар. наук.практ. конф., м.Луцьк, 11 листопада 2021 р. Луцьк, 2021. С.514-516.
5. Майкова Т.В., Афанасьєв С.М., Афанасьєва О.С. Ерготерапія: підручник. Дніпро: Журфонд, 2019. 374 с.
6. Яримбаш К. С., Дорофєєва О.Є., Афанасьєва О.С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами: підручник. Дніпро : Журфонд, 2020. 215 с.
10. Murray A., Di Tommaso A., Molineux M., Young,A., Power P. Contemporary

occupational therapy philosophy and practice in hospital settings. *Scandinavian journal of occupational therapy*. 2021. 28(3). P.213–224.
<https://doi.org/10.1080/11038128.2020.1750691>

11. Wang Z., Gui Y., Nie W. Sensory Integration Training and Social Sports Games Integrated Intervention for the Occupational Therapy of Children with Autism. *Occup Ther Int*. 16. 2023. 9823565. doi: 10.1155/2023/9823565.
12. Wadley C, Stagnitti K. Implementation of Learn to Play Therapy for Children in Special Schools. *Am J Occup Ther*. 2024;78(4):7804185030. doi:10.5014/ajot.2024.050434

Інтернет-ресурси

1. Репозитарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799>
2. Глосарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=801>
3. Українська Асоціація фізичної терапії – <https://physrehab.org.ua/uk/home/>
4. http://rodyna.at.ua/publ/psikhokorrekcija_okkupacionnaja_terapija
5. Систематичні огляди, рандомізовані контрольовані дослідження, що стосуються втручання в ерготерапії – OTseeker.
6. <https://lib.nuph.edu.ua/3d-flip-book/ergoterapija/>
7. <https://www.umj.com.ua/article/90478/ishemichnij-insult-medichna-reabilitaciya>
8. <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/25976/>
9. <https://www.youtube.com/watch?v=rtnlxdcIzGw>
10. <https://vseosvita.ua/library/kniga-krok-do-uspihu-mistit-dobirku-korekcijnih-vprav-dla-roboti-z-ditmi-hvorimi-na-dcp-aki-varto-vikoristovuvati-pid-cas-provedenna-urokiv-126992.html>